

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 127

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 16 november 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Elektronisch toezicht - Toekenning leefloon

Het leefloon is een van de vormen van hulpverlening van het OCMW. De uitbetaling van dat leefloon wordt echter opgeschort wanneer men een vrijheidsstraf ondergaat en ingeschreven is op de rol van een strafinrichting. Wie daardoor over geen middelen van bestaan beschikt, kan een financiële dagvergoeding (leefvergoeding) krijgen. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin beslist of men daarvoor in aanmerking komt. Die regeling is van toepassing op wie een gevangenisstraf uitzit, maar ook op personen aan wie het elektronisch toezicht is toegekend als strafuitvoeringsmodaliteit van een gevangenisstraf of als modaliteit van een voorlopige hechtenis.

Wie daarentegen het elektronisch toezicht krijgt opgelegd als autonome straf, kan nog wel een leefloon krijgen. De bedragen van het leefloon liggen hoger dan de leefvergoeding. Ook veroordeelden die voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld, kunnen aanspraak maken op een leefloon. Nochtans is de voorwaardelijke invrijheidsstelling, net als het elektronisch toezicht, een uitvoeringsmodaliteit van een gevangenisstraf. Het verschil is dat deze categorieën van mensen niet (langer) zijn ingeschreven op de rol van een strafinrichting. Dat onderscheid is niet alleen ten aanzien van de betrokkenen niet te verantwoorden, het is ook verwarrend voor de OCMW's die het leefloon toekennen.

Personen aan wie elektronisch toezicht wordt opgelegd als modaliteit voor een gevangenisstraf moeten, net als personen aan wie het elektronisch toezicht wordt opgelegd als autonome straf, een bepaald uurrooster naleven. Daarbij zijn ze beschikbaar voor de arbeidsmarkt en kunnen ze dus voldoen aan de voorwaarde 'werkbereidheid' die gekoppeld is aan de toekenning van het leefloon.

Voor wie het elektronisch toezicht kreeg opgelegd als modaliteit van een voorlopige hechtenis, geldt dat echter niet. Conform de huidige regelgeving mag de betrokken persoon de woning enkel en alleen verlaten om naar de rechtbank te gaan of wanneer er sprake is van een medisch spoedgeval. Hij/zij is dus niet in de mogelijkheid om te gaan werken en om dus een inkomen te verwerven. De persoon komt evenmin in aanmerking voor een leefloon.

Bovendien wordt de betrokken persoon niet begeleid door een justitieassistent, waardoor hij/zij zelf een weg moet zoeken in het kluwen van Justitie en allerlei overheidsdiensten. Door het gebrek aan begeleiding door een OCMW of Justitie en door een gebrek aan voldoende financiële middelen, vallen die personen door de mazen van het net. In die omstandigheden is het elektronisch toezicht als modaliteit van de voorlopige hechtenis voor veel mensen praktisch gezien niet of amper vol te houden.

Op 26 april 2018 sprak de arbeidsrechtbank van Luik een vonnis uit in het voordeel van de persoon die onder elektronisch toezicht werd geplaatst en op de leefvergoeding een bijpassing vroeg om zo gelijk te komen met het leefloon.

Sinds de zesde staatshervorming is het uitkeren van een leefvergoeding een bevoegdheid van Vlaanderen. Het leefloon is nog altijd federale materie en het opheffen van de schorsing van de betaling van een leefloon aan personen onder elektronisch toezicht veronderstelt een wijziging van artikel 39, eerste lid, koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Ondanks aandringen door Vlaanderen werden op het federale niveau nog geen stappen ondernomen, zo blijkt uit de antwoorden op verschillende vragen die ik daarover al stelde. In antwoord op mijn meest recente schriftelijke vraag nr. 228 van 25 november 2022 vernam ik dat de nodige informatie vanuit Vlaanderen, maar ook vanuit het Frans- en Duitstalige landsgedeelte aan het federale niveau werd overgemaakt door middel van een brief in september 2022, maar dat daaropvolgend verdere signalen vanuit het federale niveau om te komen tot een structurele oplossing nog uitbleven.

1. Wat is ondertussen de stand van zaken in deze kwestie? Is er al nieuws van het federale niveau dat aan een structurele oplossing wordt gewerkt?
2. Zijn er nog overlegmomenten gepland waarop deze kwestie aan bod zal komen? Zo ja, welke en wanneer?

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD

op vraag nr. 127 van 16 november 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

Samen met de collega's van de andere gemeenschappen heb ik inderdaad vorig jaar nogmaals de problematiek aangekaart. Onze gezamenlijke brief had tot doel om het gesprek aan te gaan om de huidige situatie te herzien. Helaas moet ik samen met mijn collega's vaststellen dat onze vraag nog steeds onbeantwoord blijft.